

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE LUCRĂTORILOR MEDICO-SANITARI ȘI FARMACEUTICI ÎN EXERCITAREA ATRIBUȚIILOR DE SERVICIU. PREVEDERI INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE

Liliana ROTARU-MASLO,
doctor în drept, conferențiar universitar

SUMMARY

It is well known the fact that the health is the condition of existence of the human being. That is why any society that wants to thrive must be directly interested in maintaining and restoring of the health of its members. But, this fact it is not possible without the work of the medical and pharmaceutical specialists. Namely doctors are those who fight for the life of the patient, often, against the clock. At the base of activity of any doctor are many years of studies, continuous trainings, dedication and devotion, and an enormous responsibility for the life and the health of every patient. In the specialty literature, the rights and obligations of the patients are more analyzed than those of doctors. For these reasons, we decided to make a study of rights and obligations of health care workers.

Keywords: health-care, conditions for the exercise of medical activity, rights and obligations of the health care workers, responsibility of doctors, liability of the medical and pharmaceutical specialists

REZUMAT

Este bine cunoscut faptul că sănătatea este condiția existenței ființei umane. De aceea, orice societate care dorește să prospere, trebuie să fie direct interesată în menținerea și restabilirea sănătății membrilor săi. Dar acest lucru nu este posibil fără concursul nemijlocit al lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici. Anume medicii sînt cei care luptă adesea contra cronometru pentru viața pacientului. În spatele oricărui medic sînt mulți ani de studii, perfecționare continuă, abnegație, tărie și devotament și o responsabilitate enormă pentru viața și sănătatea bolnavului. În literatura de specialitate se analizează cu precădere drepturile și obligațiile bolnavilor, iar cele ale medicilor – mai puțin. Din aceste considerente, am decis să facem un studiu al drepturilor și obligațiilor lucrătorilor medicali.

Cuvinte-cheie: sănătate, condițiile exercitării meseriei de medic, drepturile și obligațiile lucrătorilor medicali, responsabilitatea medicilor, răspunderea lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici

Introducere. Sănătatea este definită ca o „stare bună a unui organism în care toate organele funcționează normal, nefiind bolnav” [8, p. 602]. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) a definit sănătatea ca „o situație de bună stare fizică, mentală și socială completă, nu numai absența bolii sau a infirmității” [7, p. 198]. Cu toate acestea, în practica OMS nu s-a dat o interpretare clară și un conținut precis noțiunilor de „bună stare” sau de „bună stare socială” în legătură cu sănătatea.

Într-o definiție mai recentă, OMS afirmă: „Orice ființă umană are dreptul la un mediu cu minimum de riscuri pentru sănătate și are dreptul să aibă acces la servicii de sănătate care pot să prevină ori să aline suferința sa, să trateze bolile și să sprijine menținerea și promovarea sănătății de-a lungul vieții sale” [10, p. 199]. Întru îndeplinirea acestor prevederi, rolul medicului și al lucrătorilor medicali este indiscutabil. Activitatea medicală presupune, pe lângă o serioasă pregătire, informare și perfecționare continuă și o corectă aplicare a cunoștințelor acumulate, abnegație, curaj, devotament, mergînd

pînă la sacrificiul de sine pentru salvarea vieții și sănătății bolnavilor. În caz de urgență, indiferent de funcția și specialitatea sa, medicul este obligat să acorde îngrijirile medicale necesare bolnavului aflat în pericol cu imparțialitate, fără deosebire de naționalitate, religie, opinii politice sau filosofice și făcînd abstracție de sentimentele pe care bolnavul i le inspiră [11, p. 158].

Scopul studiului constă în analiza drepturilor și obligațiilor medicilor și ale lucrătorilor medicali prin prisma prevederilor actelor naționale și internaționale în domeniu.

Rezultate și discuții. Principali prestatori de servicii medicale sînt medicii și lucrătorii medico-sanitari și farmaceutici. Medicul este acea persoană fizică, cu capacitate deplină de exercițiu, care are studii superioare și postuniversitare medicale și care a depus jurămîntul respectiv [9, p. 49].

Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI din 27.10.2005 [4], în art. 3, stabilește care sînt **principiile generale ale exercitării profesiei de medic**. Aceste principii sînt:

- pregătirea profesională corespun-

zătoare concepției de instruire universitară și postuniversitară pe specialitate a cadrelor de medici și farmaciști în Republica Moldova, ajustată la standardele educaționale profesionale internaționale;

- competența, responsabilitatea profesională a medicului și înzestrarea lui cu înalte calități etico-morale, respectarea principiului „Nu dăuna”;

- respectarea drepturilor și intereselor pacientului, precum și ale rudelor lui;

- respectarea primatului vieții și al dreptului inerent la viață al ființei umane;

- respectarea și protejarea drepturilor și intereselor legitime ale medicului, indiferent de caracterul public sau privat al sistemului în care activează și de forma de exercitare a profesiei;

- asigurarea condițiilor optime de exercitare a activității profesionale.

Este de notat că, prin însăși esența sa, profesiunea de medic are un **caracter uman**. Acest caracter se manifestă prin faptul că orice act medical se exercită exclusiv în interesul păstrării, restabilirii și fortificării sănătății individului și în interesul societății. În ori-

ce condiții de exercitare a profesiei, medicul trebuie să manifeste disponibilitate, corectitudine, devotament și respect față de ființa umană [4, art. 6].

O altă caracteristică a profesiei de medic îl constituie **respectul față de ființa umană**. Astfel, sănătatea omului reprezintă valoarea supremă cu caracter personal și social. Medicul este obligat, prin utilizarea tuturor capacităților și cunoștințelor profesionale, să contribuie la protejarea sănătății populației, să combată orice formă de cruzime și înjosire a demnității umane, păstrând respectul față de ființa umană [4, art. 7].

Prevederi similare se conțin și Ghidul european de etică medicală, adoptat la Conferința Internațională a Ordinilor și Organismelor cu atribuții similare (Paris, ianuarie 1987) [1]. Astfel, în art. 1 se prevede că: „Vocația medicului constă în apărarea sănătății fizice și mentale a omului și ușurarea suferinței, respectarea vieții și demnității persoanei umane, fără discriminare de vîrstă, rasă, religie, naționalitate, de condiție socială, de ideologie politică și pentru orice alt motiv, în timp de pace ca și în timp de război”. Prin acest Ghid de etică medicală **sînt interzise tortura și tratamentele inumane** [1, art. 23 și 24].

În relațiile cu colegii de breaslă trebuie să existe **relații de confraternitate (colegialitate)**. Codul Internațional al eticii medicale [2] conține prevederi ce vizează datoriile medicului față de colegii săi. Astfel, conform prevederilor în cauză:

- Un medic se va comporta fata de colegii săi tot așa cum și-ar dori ca aceștia să se comporte față de el.

- Nu va submina relația pacient-medec a colegilor în scopul de a atrage pacienții.

- Cînd este medical necesar, va comunica cu colegii care sînt implicați în îngrijirea aceluiasi pacient.

- Aceasta comunicare va respecta confidențialitatea și va fi limitată la informația necesară.

Idei similare găsim și în art. 19 din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic, nr. 264-XVI din 27.10.2005 [4], și în art. 29 din Ghidul european de etică medicală [1]. La fel trebuie să fie și raporturile dintre medic și farmacist, care trebuie să se desfășoare în spirit de colaborare, în

limitele competențelor specifice stabilite. Raporturile dintre medic și farmacist nu sînt raporturi de subordonare [4, art. 20].

În ceea ce privește **formele exercitării profesiei de medic**, apoi profesia dată poate fi exercitată independent (libera practică) sau în cadrul unei instituții medicale de stat. Exercițarea independentă a profesiei de medic reprezintă activitatea profesională a medicului la o întreprindere persoană juridică sau la o persoană fizică agent al activității de întreprinzător, care prestează servicii medicale în baza licenței și acreditării.

Drepturile și obligațiile lucrătorilor medico-sanitari și farmaceutici în exercitarea atribuțiilor de serviciu sînt reglementate de mai multe acte normative. În primul rînd, este vorba de Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995 [5] și de Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456-XII din 25.05.1993 [6]. Aceste acte normative conțineau prevederi cu caracter general despre profesia de medic, pe lîngă domeniile reglementate de ele. Dar odată cu adoptarea Legii cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI din 27.10.2005 [4], au fost reglementate toate aspectele importante ale acestei meserii nobile.

Pentru o mai bună elucidare a subiectului interesat, vom face o analiză a drepturilor și obligațiilor celor care exercită profesia de medic și cea de farmacist prin prisma actelor normative enumerate mai sus. Astfel, profesia de medic poate fi exercitată de orice persoană care îndeplinește următoarele **condiții** [4, art. 4 alin. (1)]:

- este cetățean al Republicii Moldova; are domiciliu sau drept de reședință în Republica Moldova;

- are diplomă de licență în medicină (studii integrate) și diplomă de medic specialist sau diplomă de studii superioare profil medicină și diplomă de licență după absolvirea studiilor de rezidențiat/certificat după absolvirea internurii, eliberate conform legislației Republicii Moldova sau obținute într-un alt stat și recunoscute și echivalente în condițiile stabilite de Guvern;

- își perfecționează, pe parcursul întregii sale activități profesionale, cunoștințele teoretice și deprinderile practice conform regulamentelor elaborate și aprobate de Ministerul Sănă-

tății, utilizînd în acest scop toate posibilitățile accesibile;

- este apt, din punct de vedere medical, pentru exercitarea profesiei;

- nu cade sub incidența restricțiilor și incompatibilităților prevăzute de prezenta lege.

Profesiunea de medic poate fi exercitată în Republica Moldova de către medici-cetățeni străini și apatrizi în condițiile prezentei legi, pe bază de reciprocitate stabilită prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte (art. 4 din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic).

Mai nou, în Lege a fost introdus art. 4¹, ce reglementează profesia de medic-rezident.

Legea ocrotirii sănătății nr. 411-XIII din 28.03.1995 (art. 8 alin. (1)), spre deosebire de Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI din 27.10.2005, face referire nu doar la medici pentru care sînt obligatorii studiile superioare, ci și la personalul medico-sanitar și farmaceutic cărora această condiție nu li se aplică. Cu alte cuvinte, pentru unele categorii de lucrători este suficient să fie titularul unei diplome de studii medii de specialitate.

De asemenea, pentru menținerea calificării și ridicarea nivelului de pregătire și de responsabilitate profesională, medicii sînt supuși atestării cu o periodicitate de cel puțin cinci ani, în vederea stabilirii gradului de calificare [4, art. 12 alin. (1)]. Atestarea este o etapă importantă în perfecționarea continuă a cadrelor medicale [14, p. 234].

Ținînd cont de progresul tehnico-stiințific, precum și de modernizarea permanentă în medicină, **continuitatea studiilor medicale** este o cerință absolut indispensabilă în exercitarea profesiei de medic. Acest lucru poate fi realizat prin:

a) pregătire profesională continuă, conform programului elaborat și aprobat de Ministerul Sănătății;

b) perfecționare sistematică a cunoștințelor și deprinderilor practice ale medicilor la cursuri de reciclare și prin alte forme de stagiu;

c) atestare a cunoștințelor teoretice și a deprinderilor practice ale medicilor, cu aprecierea gradului de calificare, în modul stabilit de Ministerul Sănătății, ținîndu-se cont de avizul Ligii Medicilor din Republica Moldova;

d) stimulare a activității medicale de înaltă calificare;

e) susținere din partea statului a medicilor în dorința lor de perfecționare a cunoștințelor profesionale [4, art. 10].

Incompatibilitățile și restricțiile fac obiectul de reglementare al art. 8 din Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI. Astfel, exercitarea profesiei de medic este incompatibilă cu:

a) activitatea farmaceutică: prepararea, eliberarea, distribuția și comercializarea produselor farmaceutice și parafarmaceutice;

b) orice activitate sau ocupație care diminuează sau aduce prejudicii demnității profesionale și încalcă codul deontologic;

c) starea de sănătate necorespunzătoare profilului medical, atestată prin certificat medical eliberat conform legislației;

d) folosirea cunoștințelor medicale în defavoarea sănătății pacienților sau cu scop criminal.

Nu poate exercita profesiunea de medic:

- persoana care a fost condamnată pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni, în împrejurări legate de exercitarea profesiei de medic;

- persoana căreia i s-a aplicat pedeapsa interdicției de a exercita profesiunea de medic, pe o durată stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă;

- persoana care a fost declarată, prin hotărâre judecătorească, având capacitate de exercițiu restrânsă ori incapacibilă;

- persoana care nu deține actele de studii prevăzute necesare.

O altă cerință cu caracter de impediment în exercitarea profesiei medicco-sanitare sau farmaceutice ar fi pentru persoanele care nu au practicat aceste meserii mai mult de trei ani de zile. Astfel, aceste persoane, dacă doresc să exercite profesiunea, își vor actualiza cunoștințele în instituții de perfecționare sau în alte instituții, urmînd să li se autorizeze ulterior exercițiul profesiunilor medicco-sanitare sau farmaceutice, în modul stabilit [5, art. 9 alin. (3)].

Este de notat că la absolvirea instituției de învățămînt superior medical se depune *jurămîntul medicului*. Modul de depunere a jurămîntului se stabilește de Ministerul Sănătății [4, art. 9].

Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI din 27.10.2005, în art. 5 alin. 1, face o enumerare a **conținutului activității de medic**. Astfel, activitatea de medic include:

a) acordarea de asistență medicală în caz de îmbolnăvire sau accidentare a pacientului, indiferent de sex, vîrstă, apartenență națională și rasială, stare socială și materială, viziune politică și confesională, religie, limbă, opinie;

b) promovarea educației pentru sănătate;

c) organizarea măsurilor profilactice;

d) perfecționarea calităților profesionale și acumularea experienței medicale;

e) activitatea de instruire în instituțiile medicale de pregătire preuniversitară, universitară și postuniversitară.

De asemenea, medicul, indiferent de forma de proprietate a instituției medicale în care activează, poate conlucra cu organizații profesionale și obștești din domeniul sănătății publice, cu parteneri sociali, cu autorități publice. Medicul poate să exercite și alte activități în limitele legislației în vigoare [4, art. 5 alin. (2)-(3)].

Prevederi similare se conțin și în Ghidul european de etică medicală (Paris, ianuarie 1987), art. 25-28.

Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic (art. 17) face o generalizare a **obligățiunilor profesionale ale medicului**. Astfel, medicul este obligat:

➤ să respecte cu strictețe drepturile și interesele legitime ale pacientului;

➤ să-și perfecționeze în permanență cunoștințele profesionale;

➤ să asigure tratamentul pînă la însănătoșirea pacientului sau pînă la trecerea lui în îngrijirea unui alt medic;

➤ să evite îmbolnăvirile iatrogene;

➤ să păstreze secretul informațiilor personale de care a luat cunoștință în exercitarea profesiei, cu excepția cazurilor prevăzute de prezenta lege și de legislația privind accesul la informații.

Deși legea nu prevede expres și alte situații în tratarea bolnavilor, considerăm că trebuie să atenționăm și asupra lor. O primă situație neacoperită de prezenta lege este necesitatea alegerii între pacienți pentru acordarea unui anumit tratament în situația în care acest tratament există în măsură

limitată. În acest sens sînt dispozițiile Declarației Promovării Drepturilor Pacienților în Europa [3], care în art. 5.5 prevede următoarele: „În împrejurările în care furnizorii trebuie să aleagă între pacienții potențiali pentru un anume tratament care există în măsura limitată, toți pacienții pentru acel tratament au dreptul la o procedură de selecție cinstită pentru tratamentul respectiv. Alegerea trebuie să se bazeze pe criterii medicale și trebuie făcută fără discriminare”.

O altă situație este cea a bolnavilor pentru care nu mai este necesară internarea spitalicească. În acest sens, Declarația respectivă, în art. 5.7, dispune: „Pacienții pentru care nu mai există motive medicale de internare într-un institut de îngrijiri de sănătate au dreptul la o explicație cuprinzătoare înainte de a fi transferați într-un alt loc sau de a fi trimiși acasă. Transferul poate avea loc numai după ce o alta instituție de îngrijiri de sănătate a acceptat să primească pacientul. Atunci cînd acesta este externat și cînd condițiile sale o cer, serviciile comunitare și cele la domiciliu trebuie să fie disponibile”.

Și o ultimă situație – cea mai disperată – este situația bolnavilor muribunzi. În aceste condiții, pacienții au dreptul de a-și ușura suferințele în conformitate cu starea actuală a cunoștințelor. De asemenea, pacienții au dreptul la îngrijiri terminale umane, pentru a putea muri cu demnitate [3, art. 5.10 și art. 5.11]. Este imperativ ca muribunzul să fie asistat pînă la sfîrșit și să se acționeze în așa fel încît să i se permită să-și păstreze demnitatea”.

Un alt calificativ indispensabil activității medicului, precum și a personalului medico-sanitar și farmaceutic, îl constituie **respectarea secretului profesional**.

Informațiile despre solicitarea asistenței medicale, despre starea sănătății, diagnostic și alte date obținute de medic în examinarea și tratamentul pacientului constituie informații personale și secret profesional al medicului și nu pot fi divulgate. Cu acordul pacientului sau al reprezentantului său legal, se permite transmiterea informației care constituie secret profesional unor alte persoane, în interesul examinării și tratării pacientului, al efectuării unor investigații științifice, utilizării acestor date în procesul de studii și în alte scopuri.

Prezentarea informațiilor care constituie secret profesional către alte persoane fără consimțământul pacientului sau al reprezentantului său legal se admite în următoarele cazuri:

a) în scopul examinării și tratamentului pacientului care nu este în stare, din cauza sănătății, să-și exprime dorința;

b) în cazul posibilității extinderii unor maladii contagioase, intoxicații și unor alte maladii care prezintă pericol în masă;

c) la cererea organelor de urmărire penală, a procuraturii și instanței judecătorești în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau cercetării judecătorești;

c¹) la cererea Avocatului Poporului sau, după caz, a Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, în scopul asigurării protecției persoanelor împotriva torturii și a altor pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante;

c²) la solicitarea membrilor Consiliului pentru prevenirea torturii, în cadrul vizitelor efectuate de ei și în limitele necesare desfășurării vizitelor;

d) în caz de acordare a ajutorului medical unei persoane ce nu dispune de capacitate de exercițiu deplină, incapabilă să informeze părinții sau reprezentanții săi legali;

e) în cazul unor circumstanțe în al căror temei se poate presupune că prejudiciul cauzat sănătății persoanei reprezintă consecința unei acțiuni ilegale.

Persoanele cărora le-au fost transmise informații ce constituie secret profesional poartă răspundere pentru divulgarea informației transmise lor, în condițiile legii. Secretul profesional nu poate fi divulgat nici după terminarea tratamentului sau moartea pacientului [4, art. 13 alin. (2) – (9)]. Prevederi similare întâlnim și în literatura de specialitate [13, p. 263].

În Declarația Promovării Drepturilor Pacienților în Europa, adoptată la Amsterdam în martie 1994 [3], respectarea secretului profesional este expres prevăzută în punctul 4 – Confidențialitatea. La fel și în Ghidul european de etică medicală, adoptat la Conferința Internațională a Ordinilor și Organismelor cu atribuții similare (Paris, ianuarie 1987) [1] secretul profesional este consemnat în articolele 7–9. Astfel, medicul este obligat:

➤ să înceapă tratamentul numai după o examinare medicală efectuată personal, iar în cazuri excepționale, de urgență, să dea indicații de tratament prin mijloacele de telecomunicație;

➤ să acorde primul ajutor medical de urgență, indiferent de timpul, locul și de alte circumstanțe ale situației;

➤ să ceară consimțământul pacientului pentru orice prestare medicală conform legislației.

➤ să cunoască și să exercite în permanență atribuțiile de serviciu;

➤ să consemneze refuzul pacientului pentru orice prestare medicală;

➤ să informeze pacientul direct sau prin intermediul reprezentanților legali ori al rudelor lui apropiate despre starea sănătății acestuia;

➤ să respecte normele etico-profesionale;

➤ să execute alte obligații prevăzute de legislație.

În executarea obligațiilor sale profesionale, medicul nu este în drept să supună pacientul unui risc nejustificat, nici chiar cu acordul acestuia. De asemenea, se interzice satisfacerea rugăminții bolnavului de a i se curma viața (eutanasierea) [4, art. 17 alin. (2) – (3)]. Prevederi similare se întâlnesc și în Codul internațional al eticii medicale [1.12].

În termenii Legii cu privire la exercitarea profesiei de medic nr. 264-XVI din 27.10.2005 (art. 14), **drepturile profesionale ale medicului** sînt:

a) să fie asigurat cu loc de muncă după încheierea studiilor postuniversitare și să-și desfășoare activitatea medicală conform specializării și calificării obținute;

b) să fie asigurat cu condiții pentru a-și desfășura activitatea profesională cu respectarea regulilor și tehnologiilor de acordare a asistenței medicale;

c) să-și ridice nivelul de pregătire profesională și să fie atestat;

d) să fie remunerat conform funcției ocupate, gradului de calificare profesională, științifico-didactică, rezultatelor activității sale;

e) să i se repare prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în legătură cu activitatea profesională;

f) să-și apere, inclusiv pe cale judiciară, dreptul la muncă și alte drepturi profesionale;

g) să cunoască drepturile și obligațiile sale de serviciu;

h) să exercite alte drepturi, în conformitate cu legislația în vigoare.

Menționăm că dreptul exercitării profesiei de medic este protejat de stat. Dar, pentru apărarea drepturilor sale profesionale și cetățenești, medicul poate apela la mai multe **modalități de apărare a drepturilor** sale [4, art. 15]. Astfel, medicul este în drept:

a) să apeleze la organele de drept naționale și internaționale conform legislației în vigoare;

b) să ceară soluționarea de către instanța contenciosului administrativ a unui litigiu generat de un act administrativ, fie de nesoluționarea în termene legale a unei cereri privind recunoașterea unui drept consfințit de lege, în care cealaltă parte este o autoritate publică sau un funcționar al acestei autorități, potrivit legislației în vigoare;

c) să i se repare prejudiciul cauzat prin vătămare a sănătății în legătură cu activitatea profesională specifică în condiții de permanent risc pentru sănătate și viață;

d) să apeleze la susținerea organizațiilor neguvernamentale întru apărarea drepturilor și intereselor profesionale;

e) să i se garanteze independență morală, economică și profesională, protecție socială;

f) să fie susținut de angajator la etapa examinării în instanță a litigiilor în cazul exercitării activității conform reglementărilor în vigoare;

g) să folosească fără restricții orice mijloc de transport din contul statului pentru exercitarea de urgență a obligațiilor profesionale, în funcție de situații concrete;

h) să se asocieze în organizații sindicale, asociații obștești ce vor participa la apărarea și promovarea drepturilor și intereselor profesionale ale medicului;

i) să apeleze la Liga Medicilor din Republica Moldova, care apără interesele profesionale ale medicului, participă la aprecierea exercitării funcției de medic, la susținerea prestigiului acestei profesii în societate.

Medicul are dreptul la apărare contra intervenției unor persoane și autorități ale administrației publice în exercițiul profesiei sale, excepție făcând cazurile de incompetență și culpă profesională.

Iar în termenii art. 16, pentru apărarea drepturilor și intereselor lor, me-

dicii sînt în drept să se asocieze, pe principii benevole, conform legislației cu privire la organizațiile necomerciale, în asociații profesionale locale, centrale și internaționale, în baza calității de membru individual sau colectiv, și să le înregistreze în modul stabilit.

Întru asigurarea monitorizării procesului exercitării profesiei de medic, la 10 martie 2014 a intrat în vigoare Legea cu privire la Colegiul Medicilor din Republica Moldova, nr. 261 din 01.11.2013. Potrivit legii, Colegiul Medicilor este o organizație profesională a corpului medical din țară, care are ca obiectiv principal de activitate monitorizarea și supravegherea exercitării profesiei de medic. Printre atribuțiile Colegiului în domeniul formării și dezvoltării profesionale a medicilor se regăsesc:

- evaluarea nivelului de calificare profesională a medicilor;
- examinarea petițiilor și adresărilor persoanelor fizice și juridice privind cazurile de abateri ale medicilor de la normele de etică profesională, deontologie medicală și de la regulile de bună practică profesională;
- aplicarea sancțiunilor profesionale disciplinare membrilor săi conform prevederilor legii.

De jure, a fost creată o structură cu atribuții în domeniile de activitate profesional-științific și învățămînt; etică profesională și deontologie medicală; jurisdicție profesională și litigii; avizări și acreditări; economico-social; administrativ și organizatoric. De facto, Colegiul nu a fost organizat, iar Legea nr. 261 pare a fi una nefuncțională.

Pe de o parte, organizația profesională a corpului medical din țară cu atribuții de monitorizare și supraveghere a exercitării profesiei de medic este investită cu dreptul de a evalua nivelul de calificare profesională a medicilor, de a examina petițiile și adresările privind cazurile de abateri de la normele de etică profesională, deontologie medicală și de la regulile de bună practică profesională, de a aplica și a ridica sancțiunile profesionale disciplinare.

Pe de altă parte, calitatea de membru al Colegiului medicilor se obține în urma depunerii cererii în baza liberului consimțămînt al medicului și se confirmă prin certificat de membru, care se eliberează după achitarea taxei

de înscriere stabilite conform Statutului Colegiului. În condițiile acestei legi din start a fost clar că structura în cauză va fi una inefficientă, cel puțin pe segmentul „etică profesională, deontologia medicală și bunele practici profesionale”, și nu va avea impactul dorit inițial [12, p. 21].

Concluzii. Avînd în vedere cele expuse mai sus, putem afirma că Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic, nr. 264-XVI din 27.10.2005, este primul act normativ intern care a făcut o încercare de a trasa principalele drepturi și obligații ale medicilor. Deși, în opinia noastră, nu toate aspectele au fost acoperite cu prevederile sale, totuși sîntem de părerea că este un bun început în reglementarea relațiilor dintre medic și pacient.

Considerăm că prezenta lege necesită și va suferi careva modificări și îmbunătățiri, doar că la elaborarea acestora ar trebui să își dea concursul și medicii, adică cei care nemijlocit sînt vizați de obiectul de reglementare a prezentei legi.

Referințe bibliografice

1. Ghidul european de etică medicală, adoptat la Conferința Internațională a Ordinilor și Organismelor cu atribuții similare. Paris, ianuarie 1987.
2. Codul internațional al eticii medicale, care deriva din Declarația de la Geneva, adoptat de a 3-a Adunare generală a AMM (WMA), Londra, octombrie 1949, și amendat de a 22-a Adunare generală de la Sydney, Australia, august 1968, și a 35-a Adunare generală de la Veneția, Italia, octombrie 1983, și de la Pilanesberg, Africa de Sud, octombrie 2006.
3. Declarația Promovării Drepturilor Pacienților în Europa, adoptată la Amsterdam, martie 1994.
4. Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic, nr. 264-XVI din 27.10.2005. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 172-175/839 din 23.12.2005.
5. Legea ocrotirii sănătății, nr. 411-XIII din 28.03.1995. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 34 din 22.06.1995.
6. Legea cu privire la activitatea farmaceutică, nr. 1456-XII din 25.05.1993. În: Monitorul Oficial, nr. 7/210 din 30.07.1993.
7. Diaconu Ion. Drepturile omului în dreptul internațional contemporan.

Manual. București: Editura Lumina Lex, 2001.

8. Dicționar al limbii române explicativ-practic. Craiova: Editura Vlad & Vlad, 1995.

9. Gramma Rodica, Dodon Ion, Novac Tatiana. Sănătatea și drepturile omului. Suport de curs. Chișinău: F.E.P. „Tipografia Centrală”, 2011.

10. Mazilu Dumitru. Drepturile omului. Concept, exigențe și realități contemporane. București: Editura Lumina Lex, 2000.

11. Moldovan Aurel Teodor. Tratat de drept medical. București: Editura ALL Beck, 2002.

12. Respectarea drepturilor omului în Republica Moldova în anul 2014. Raportul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova. Chișinău, 2015, p. 21. http://www.ombudsman.md/sites/default/files/document/attachments/raport_cpdom_2015_190315.pdf

13. Стеценко С. Г. Медицинское право. Учебник. СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2004.

14. Фёдорова М. Ю. Медицинское право. Москва: Гуманитарный издательский центр «ВЛАДОС», 2004.